

SÈRIE 5

L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant. Hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostrï que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les dues idees següents:

(i) En aquest fragment Locke argumenta en contra de qui afirmi el següent: pot ser que una persona tingui a la ment certa proposició, però que no la conegui ni sigui conscient de tenir-la.

(ii) Locke observa que en aquest cas no hi hauria cap raó per distingir entre les veritats innates i les que no ho són. Es podria dir de qualsevol veritat que algú passa a saber, que era una veritat innata però que la persona no era conscient que la tenia en la ment.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les següents idees:

- (i) En aquest text Nietzsche descriu un dels aspectes en que es contraposen la moral noble i la moral dels esclaus:
- (ii) la moral noble sorgeix espontàniament, com l'afirmació d'un mateix;
- (iii) en contraposició a això, la moral dels esclaus sorgeix només com a reacció,
- (iv) allò que provoca aquesta reacció és el ressentiment en vers els nobles

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és tractar d'una forma o altra les idees que s'indiquen.

• En aquesta pregunta l'estudiant ha de mostrar que ha entès el que diu el text. Per això, per aprovar la pregunta l'estudiant no es pot limitar només a copiar el text o només a parafrasejar simplement algunes frases del text sense mostrar cap comprensió.

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostrï la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

- a)** «capacitat (...) innata»: facultat per adquirir coneixement que es té des del moment de néixer
- b)** «veritats (...) adventícies»: veritats que requereixen de l'experiència per poder adquirir-les

Opció B)

- a)** «ressentiment»: sentiment hostil que es dirigeix vers aquells que hom identifica com a culpables de la pròpia frustració.
- b)** «espontàniament»: partint d'un mateix, i no com a reacció a les accions dels altres

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Tercera pregunta***Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.*** (3 punts)

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per a entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per a fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) Una resposta que tracti amb certa correcció els punts següents ha de tenir la màxima puntuació:

(i) Què vol dir que una veritat sigui innata

(ii) Els diferents arguments que Locke dona en contra de l'existència de principis innats a l'Assaig; Llibre I, capítol II, seccions 1 a 5. És a dir:

(iia) Explicar la rèplica de Locke a l'argument principal dels qui defensen que hi ha principis innats (aquest argument a favor de l'existència de principis innats es basa en el suposat assentiment universal a certs principis; Locke replica: l'assentiment universal a determinat principi no mostraria que aquest principi sigui innat, si hi ha altres maneres d'explicar que hi hagi aquest assentiment universal).

(iib) L'argument de Locke que busca establir que no hi ha principis innats: si n'hi haguessin serien universals, però no hi ha cap principi universal: els nens i els idiotes no coneixen alguns dels candidats més clars a ser principis universals.

(iic) Explicar amb les pròpies paraules de l'estudiant l'argument que es presenta en el text de l'examen, és a dir, l'argument de Locke contra qui, davant l'objecció de (iib), intenti seguir defensant l'innatisme dient: "els principis són innats però la ment pot trigar temps a reconèixer-los" (Locke objecta: si diem això, aleshores no hi ha cap diferència entre els principis innats i qualsevol altre principi vertader que algú pugui arribar a conèixer al llarg de la seva vida).

(iii) Relacionat amb (iia), es pot presentar també la consideració que si podem explicar el funcionament del coneixement humà sense apel·lar a l'existència de principis innats, aleshores, no hauríem de postular que n'hi ha (en relació a aquest punt, els estudiants poden explicar alguns dels aspectes bàsics de l'epistemologia de Locke).

No cal exposar el punt (iii) per tenir la màxima puntuació, però si es fa, pot compensar l'absència del punt (iia) o (iib).

Opció B) La màxima puntuació requerirà referir-se correctament a:

(i) Nietzsche intenta explicar la gènesi d'algunes nocions morals bàsiques.

(ii) Caracterització de la moral noble i de la moral dels esclaus.

(iii) Característiques de la revolta dels esclaus: inversió dels valors "bo" i "dolent"; paper del ressentiment en aquesta inversió.

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts)

S'ha de tenir en compte:

- La identificació adequada i precisa de les dues concepcions que s'han de comparar.
- El contrast pertinent dels dos termes de la comparació.

En qualsevol cas: **l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions de manera prèvia i independentment de la comparació i després establir la comparació, o fer la caracterització de les dues postures de forma implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions –qualsevol d'elles- i descriure l'altra per contrast.** Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi. (2 punts)

En aquesta pregunta l'estudiant ha d'intentar justificar la seva postura a favor o en contra de la tesi tot fent-ne una valoració personal (la resposta de l'estudiant pot també, és clar, consistir en explicar, de forma raonada, perquè de fet no està ni a favor ni en contra de la tesi).

Es tracta que l'estudiant faci l'esforç d'**argumentar** d'una **forma personal, clara i coherent** a favor o en contra de la tesi.

D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte a l'avaluar aquesta pregunta, ni tampoc el fet que l'alumne ignori arguments històricament importants.

Caldrà valorar, doncs,

- El grau de comprensió que es demostrï de la tesi a discutir
- La coherència de les raons que l'estudiant doni ja sigui a favor o en contra de la tesi, i la claredat de la seva exposició.

En referència a l'opció (A): serà bo que l'estudiant s'adoni que li cal aclarir què entén per *ser una veritat que es coneix de forma innata*, i serà meritori que mostri que s'adona que això es pot distingir de *ser una veritat que es pot justificar sense apel·lar a l'experiència*.